Need an amazing tutor?

www.teachme2.com/matric

Collected and collated by

teachme2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2021

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 80

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 12 bladsye.

Kopiereg voorbehou

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING A: LEESBEGRIP

ASSESSERINGSRIGLYNE

- Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is.
- Indien die leerder woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word daardie vreemde woorde geïgnoreer (toegedruk). Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol in Afrikaans is, word die leerder NIE GEPENALISEER NIE. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.
- By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE nie. Die rede/motivering verdien die punt.
- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede/motivering verdien die punt.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee 'n volsin, is dit korrek **MITS** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer TWEE/DRIE feite vereis word en 'n reeks word gegee, sien SLEGS die eerste TWEE/DRIE na.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem EN/OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae.

VRAAG 1

TEKS A: MOENIE NET PRAAT NIE; DOEN IETS!
[Eie verwerkte teks/google/*wikipedia*]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	Max Lucado	1
1.2	• Dit is die skrywer se opinie. • Dit kan nie bewys word nie. • Daar is geen statistiek/syfers/navorsing wat dit bevestig nie. • Almal stem nie noodwendig saam nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.3	eise stel	1
1.4	Dit was droog/die droogte	1
1.5.1	• Projek 90 (teen 2030) • Afrika Klimaat Alliansie	2
1.5.2	• Die woord "**wêreldwyd**" (dui op internasionale betrokkenheid). • Die **Afrika** Klimaat Alliansie (dui op Afrika in sy geheel). • Ayakha het (met) **oorsese** aktiviste/Greta van **Swede** kennis gemaak/ontmoet/gesels. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde, solank die vetgedrukte woorde in die antwoord verskyn. Dit hoef nie in 'n volsin te wees nie, maar dit moet sin maak.)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.6.1	Figuurlik	1
1.6.2	• Hulle moet nie dink dat sy jok/stories opmaak/stories vertel wat nie waar is nie/nie die waarheid praat nie/onsin praat/raai/bog praat nie OF dat sy nie bewyse het van wat sy sê nie/ongegronde stellings maak. OF • Sy sê dit nie sonder bewyse daarvoor nie./Sy het nie net stories uitgedink nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. **Hierdie is 'n dominovraag.** Die antwoord op Vraag 1.6.1 moet korrek wees om die punt by Vraag 1.6.2 te kry.)*	1
1.7	Marriotts (-Hotelgroep) ✓ • Hulle het vir Donalene R1,2 miljoen/geld gegee om haar besigheid te begin. ✓ • Hulle het (betrokke geraak en) besluit om lakens vir haar te skenk (wat gebruik word om skoolhemde en -baadjies te maak.) ✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.8	Vyf/5 (skoolhemde)	1
1.9	Sy het (meer as 1000) skoolhemde/winterbaadjies/skoene/klere aan leerders (van verskillende skole) geskenk. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.10	C/hierdie projek onderwys in ons land indirek ondersteun.	1
1.11	('n) 2 ℓ-koeldrankbottel *(Aanvaar ook as die kandidaat verduidelik. 2l moet deel van die antwoord wees.)*	1
1.12	• Die leser word net bewus gemaak van die bestaan van klimaatsverandering. • Die leser word net daarvan bewus gemaak dat ons klimaatsverandering moet beveg. • Klimaatsverandering word net in paragrawe 3, 4 en 5 aangeraak. • Net die eerste persoon/Ayakha praat van klimaatsverandering. Die ander praat van werkskepping, omgewingsbewaring en herwinning. • Die titel maak nie melding van klimaatsverandering nie. • Die eintlike doel met hierdie teks is om die leser te vertel van Suid-Afrikaners/mense wat 'n verskil maak. • Die doel is om die leser te motiveer om (self) betrokke te raak om 'n verskil in Suid-Afrika te maak. • Die stuk handel oor mense wat 'n verskil maak/wat ons kan doen om van die wêreld 'n beter plek te maak. • Die artikel handel oor **drie** persone wat 'n verandering maak. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13.1	D/fokus op 'n gesonder toekoms vir die wêreld	1
1.13.2	C/laat volwassenes menswaardig voel	1
1.13.3	E/laat ander projekte wat op kinders fokus, ontwikkel	1
1.13.4	A/maak die jeug van herwinning bewus	1
1.14	• Die drie mense in die teks het nie net gedroom/gepraat nie /daadwerklik iets gedoen✓ om 'n verskil te maak. ✓ • Hulle het daadwerklik iets gedoen/hard gewerk/fluks gewerk✓ om 'n verskil te maak/mense se omstandighede te verbeter. ✓ • Die drie mense was fisies betrokke ✓ om 'n verskil in ander mense se lewens te maak. ✓ OF • Almal in die teks het iets spesiaals vir die gemeenskap **gedoen**. ✓ Elkeen het 'n nuwe projek aangepak en nie net **gepraat** daaroor nie. ✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.15	**Ayakha Melithafa** Grootste bydrae: Sy bring die gevare van klimaatsverandering onder ons aandag./Sy wys ons om die omgewing te bewaar. Wat jy sal doen vir ondersteuning? Die kandidaat gee enige idee of voorstel wat aandui hoe hy/sy Ayakha se stem namens die omgewing verder gaan uitdra, bv. Ek sal mense leer wat die gevolge van klimaatsverandering sal wees. **OF** **Donalene Johanessen** Grootste bydrae: Sy help minderbevoorregte kinders en ondersteun herwinning./Werkskepping/Sy spreek die plastiekprobleem aan./Sy verander werkers se lewens positief./Gee skoolhemde aan skoliere in arm gemeenskappe./Maak wasgoedsakke van ou lakens om plastiek te bespaar./40% van haar wins gaan aan Royal Kids Projek./Begin Restore SA Pty Ltd en skep daarmee werk vir mense. Wat jy sal doen vir ondersteuning? Die kandidaat gee enige idee of voorstel wat aandui hoe hy/sy bg. bydrae sal ondersteun, bv. Ek sal ook lakens/materiaal probeer herwin en aan haar stuur. **OF** **Candice Mostert** Grootste bydrae: Sy herwin plastiek./Sy maak ekostene/betrek die jeug by haar projek. Wat jy sal doen vir ondersteuning? Die kandidaat gee enige idee of voorstel wat aandui hoe hy/sy bg. bydrae sal ondersteun, bv. Leer jongmense omtrent herwinning. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die punte word slegs vir die **bydrae** en die **kandidaat se gepaste idee** toegeken. Kandidate mag 'n breë antwoord of voorbeelde gee. Gee die 2 punte, selfs al word die naam van die persoon nie genoem nie, maar dit duidelik is na wie daar verwys word.)*	2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

TEKS B: SOVEEL MENSE IS VIR VERKEERSOORTREDINGS GEVANG
[Verwerk uit Grafika24]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.16	Dronkbestuur *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.17	Die motor lyk asof dit ... • op twee wiele staan/ry. • vinnig om die draai ry. • nie reguit op die pad ry nie/(skuins) van die pad af ry/afgly. • wil omval/kantel/gly/skuins is • draaie sny. • heen-en-weer oor die pad ry. r is visueel geteken asof twee wiele in die lug staan. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.18	D/'n ander voertuig om 'n draai verby te steek.	1
1.19	• Hulle is 'n gevaar vir ander bestuurders/vir die bestuurder self. • Hulle kan ongelukke veroorsaak. • Hulle kan mense se dood veroorsaak. • Dit kan misdaad uitlok (bv. as jou motor langs die pad gaan staan). • Sulke voertuie rook gewoonlik (en veroorsaak besoedeling). • Die motor kan gaan staan en ander verkeer in gevaar stel. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.20	onwettig	1
1.21	bewus te wees van verkeersreëls	1

TOTAAL AFDELING A: 30

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING B: OPSOMMING

Nasien van die opsomming

Nasien van die opsomming word gebaseer op die insluiting van die relevante feite soos deur die teks voorgeskryf. Die opsomming moet soos volg nagesien word:

- **Puntetoekenning:**
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt per feit)
  - 3 punte vir taal
  - Totaal punte: 10

- **Toekenning van taalpunte as leerders nie woordeliks aangehaal het nie:**
  - 1–3 korrekte feite: 1 punt
  - 4–5 korrekte feite: 2 punte
  - 6–7 korrekte feite: 3 punte

- **Toekenning van taalpunte as leerders woordeliks aangehaal het:**
  - 6–7 korrekte aanhalings: geen punte vir taal word toegeken nie
  - 4–5 korrekte aanhalings: maksimum 1 punt vir taal word toegeken
  - 2–3 korrekte aanhalings: maksimum 2 punte vir taal word toegeken

Let op: Indien die kandidaat 6 of 7 korrekte feite het, maar **een** daarvan is 'n direkte aanhaling, kry die kandidaat 6 of 7 punte vir die 6 of 7 feite en 3 punte vir taal. Die kandidaat kry in hierdie geval dus 9/10 of 10/10 vir die opsomming.

Indien die kandidaat **net een direkte aanhaling** as korrekte feit aanbied, en **verder geen** korrekte feite het nie, kry die kandidaat 1 punt vir die direkte aanhaling en 0 vir taal. In hierdie geval kry die kandidaat dus 1/10 vir die opsomming.

LET WEL:

- **Getal woorde:**
  - Nasieners moet die getal woorde verifieer.
  - Geen punte word afgetrek indien die leerder nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui of verkeerd aandui nie.
  - Indien die maksimum getal woorde (70 woorde) oorskry word, moet die nasiener VYF woorde aan lees ná die 70-woordegrens nasien en die res van die opsomming ignoreer.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 2

TEKS C: MEJUFFROU HEELAL 2019
[Verwerk uit *Huisgenoot, 19 Desember* 2019]

Let wel: Kandidate moet sewe **feite** oor Zozibini Tunzi se ontwikkeling van geboorte tot internasionale glanspersoon opsom. Aanvaar enige SEWE van die agt feite hieronder.

Feite moet in chronologiese volgorde aangebied word, binne konteks van die teks. **Kyk na die volgorde wat die kandidaat aanbied**; of die sewe feite wat die kandidaat aanbied wel chronologies op mekaar volg (bv. volg die kandidaat se korrekte feit 3 chronologies op die kandidaat se korrekte feit 2, ens.)

DIREKTE AANHALING		EIE WOORDE
Zozibini Tunzi is op 18 September 1993 in Tsolo in die Oos-Kaap gebore. Sy het in 'n doodgewone huis grootgeword.	1	Sy is (op 18 September 1993/in Tsolo) in die Oos-Kaap **gebore**./Sy word in 'n **doodgewone huis** groot.
Haar ouers het haar as skaam sesjarige vir haar eerste skoonheidskompetisie ingeskryf om haar selfvertroue te ontwikkel.	2	Sy het **op ses** aan haar **eerste skoonheidskompetisie** deelgeneem.
Sy het in 2011 haar matriek aan Hoërskool Butterworth voltooi.	3	Sy het (in 2011) **matriek/Gr 12** geslaag./Sy het aan Hoërskool Butterworth **gematrikuleer**.
Daarna het sy haar B.Tech-graad in Skakelwese aan die Kaapse Skiereiland Universiteit van Tegnologie verwerf.	4	Sy het **skakelwese** aan die KSUT studeer./Sy het haar **B.Tech-graad** behaal.
In 2015 het sy onder andere die Mej. Mamelodi Sundowns-titel gewen.	5	Sy het (in 2015) die titel **Mej. Mamelodi Sundowns** gewen./Sy is as Mej. Mamelodi Sundowns gekroon.
In Augustus 2019 word sy Mej. Suid-Afrika.	6	Sy word (in 2019) (as) **Mej. Suid-Afrika (gekroon).**
Op 8 Desember 2019 is sy as Mej. Heelal gekroon.	7	Sy word (op 8 Desember 2019) (as) **Mej. Heelal** (gekroon).
Nog 'n groot hoogtepunt in haar lewe was toe sy as gas op Trevor Noah se program, *The Daily Show*, in Amerika was.	8	Sy het as gas op die Trevor Noah TV-program verskyn./Sy was 'n gas **op Trevor Noah se program** in Amerika. (63 woorde)

TOTAAL AFDELING B: 10

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING C: TAAL
ASSESSERINGSRIGLYNE

- Spelling:
  - Eenwoord-antwoorde word as korrek aanvaar selfs al is die spelling verkeerd. Die fout mag net nie die betekenis van die woord verander nie. Waar woordstrukture getoets word, moet dit korrek gespel word.
  - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling slegs gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
  - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens en spelling korrek wees.
- Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.
- Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae.

VRAAG 3
TEKS D: ADVERTENSIE
[Eie verwerkte teks]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1	• Die adverteerder gebruik ... ○ 'n groter font/lettertipe. ○ vetdruk/donker woorde/letters. ○ Hoofletters. ○ uitroepteken/ ! . • Die adverteerder begin die opskrif met 'n uitnodiging/bevel/ werkwoord/KYK HIER. • Die adverteerder spreek die leser direk aan. • Assonansie *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.2	"goue" beteken hier waardevol/duur/mooi/gesog/immergroen/kosbaar/ luukse/pragtige/glansende/spesiale. ✓ *(Goud verwys **nie** na 'n kleur nie.)* Die "oue" verwys na die (veteraan)motor/antieke motor/outydse motor/ouderwets/uit toeka se dae/toentertyd/uit de oude doos/ noagmotor/toekatjor/**baie ou** motor. Aanvaar indien die kandidaat na 'n vorige tydperk verwys. Die kandidaat mag "oue" omskryf. ✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
3.3	• Vandag gee ons geld uit/bestee ons geld/betaal ons vir iets/skud ons ons beursies/moet ons vrygewig wees/geld skenk/'n donasie gee. • Aanvaar ook antwoorde waarin daar nie na geld verwys word nie, bv. Vandag ondersteun ons liefdadigheid./Vandag gee ons vir liefdadigheid./Ons gaan vir minderbevoorregte kinders gee/bydra. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.4	broodnodig/hoognodig *(sp. EEN woord)*	1
3.5	gewild**ste** *(sp)*	1
3.6	Die stippels ... • sluit aan by "dink"/stem **jou** tot nadenke. • laat **die leser** die "dink" visualiseer/dink hoe hy/sy self daarin gaan lyk. • laat **jou** self jou gedagtes voltooi. • laat **jou** wonder/laat ruimte vir moontlikhede. • bied **die leser** die geleenthied om dit in sy/haar kop te voltooi/nog iets te sê. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.7	• Dit stel die **groot verskil** visueel voor/sluit aan by die woord "reuse". • Om **groter impak** te maak/aandag te trek. • **Vir beklemtoning** van die verskil wat dit in kinders se lewens gaan maak/hoe **groot** die verskil is wat jy kan maak. • Dit **beklemtoon** hoe belangrik dit is om minderbevoorregte kinders te help/**beklemtoon** die gedagte. • Dit **beklemtoon** die verskil wat jy kan maak deur die motor te koop. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

3.8	• Die adverteerder laat die leser voel dat hy/sy ...
	  ○ belangrik is.
	  ○ bewonder gaan word.
	  ○ kinders kan help.
	  ○ met liefdadigheid moet help.
	  ○ ondersteuning moet gee.
	• Daar word 'n spoggerige motor vertoon/met die prent van die motor.
	• Gebruik van emotiewe woorde/manipulerende taal, **bv**. "Maar sonder jou"/"Jy en jy alleen"/"Almal sal jou bewonder."/"Ons het jou ondersteuning nodig." *(Hier moet die kandidaat <u>voorbeeld</u> gee.)*
	• Praat direk met die leser./Leser word direk betrek./Gebruik "jy" en "jou".
	(*Enige TWEE verskillende maniere of soortgelyk aan bogenoemde. Aanhalings alleen is nie voldoende bewys dat kandidate verstaan nie.)*
		2

		[10]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 4

TEKS E: STROKIESPRENT
[Verwerk uit Mama Taxi]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1	nuus	1
4.2	Zandi/Sy kry/lees dit in die koerant/dagblad/tydskrif/nuusblad. *(Enige EEN. Aanvaar die naam van koerant of tydskrif; ook as die naam in Engels is.)*	1
4.3	Dit sal nie gebeur nie./... sal nie gebeur nie. Dit sal nie *so* gebeur nie. *(Enige EEN)*	1
4.4.1	onbeskof	1
4.4.2	• Ekskuus!!? • Askies (foutiewe spelling, bv. eskies/skies/'skuus/skuus) • Regtig/rêrig • Jammer • Wat • Herhaal • Pardon *(Enige EEN. Die kandidaat word nie gepenaliseer as die leestekens ontbreek nie. Foutiewe spelling word aanvaar, solank dit nie Engels is nie.)*	1
4.5	• Mavis baseer haar antwoord op dit wat sy sien. • Mavis kan nie dit wat sy sê, bewys nie. • Sy sê hoe sy daaroor voel. • Sy sê wat sy daarvan dink/dit is haar opinie. (*Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Kandidaat moet bewys lewer dat hy/sy weet dat **aanname** bloot mening is en nie 'n feit nie.)*	1
4.6	• Die spraakborrel wys na Mavis en Zandi (se motor). • Die persoon in die agterste motor lyk soos Mavis (in raampie 1). • Ons sien Mavis se hoed en ore (in die agterste motor). • Mavis en Zandi sien wat voor hulle gebeur. • Daar is twee mense in die motor. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.7	In RAAMPIE 3 is die bewys dat ... • baie motors gestamp is. • daar (byna) geen motors sonder stampe/merke is nie. • daar 'n botsing tussen twee motors plaasvind/een motor in 'n ander een vasry. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.8	**Met 'n ongemerkte motor bedoel Zandi** 'n motor wat geen kenteken het nie/op geen manier aandui dat dit 'n verkeerspolisiemotor is nie/waarop daar nie geskryf/geplak/geteken/geverf is nie./ Verkeersbeamptes ry in motors wat nie uitgeken kan word nie/sonder plakkers is./Privaat motors./Jy kan nie sien/herken of dit 'n polisiemotor is nie.✓ **Met 'n ongemerkte motor bedoel Mavis** 'n motor wat vol duike is/(stamp)merke/krapmerke op het/in 'n ongeluk betrokke was./Al die motors was in ongelukke en het merke en duike./Motors wat nie sonder duike is nie.✓ *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*.	2
		[10]

VRAAG 5.1

TEKS F: LEWE ELKE DAG VOLUIT
[Verwerk uit Wikipedia]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.1	sewe en twintig/sewe-en-twintig *(Enige EEN. **Spelling** moet korrek wees want dit is **'n** telwoord.)*	1
5.1.2	ongewon**e**/buitengewon**e**/vreemd**e**/rar**e**/abnormal**e**/uniek**e**/seldsam**e**/ uitsonderlik**e**/spesial**e**/besonders**e**/anders**te**/snaaks**e** *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde, solank dit binne die konteks van die teks is.)*	1
5.1.3	Nadat Ammiël **studeer het, het hy** as ('n) bemarker gewerk. *(Die **leesteken** op die regte plek tel 1 punt en die korrekte **woordorde** tel een punt.)*	2
5.1.4	weke *(sp)*	1
5.1.5	Dit **het** sy lewe **verander**.	1
5.1.6	posi**tiewe** *(sp)*	1
5.1.7	Hy het besluit **om** ('n) onderwyser **te** word.	1
5.1.8	afgelope *(Aanvaar oorskryffout)*	1
5.1.9	baie/buitengewoon/uiters/uitsonderlik/besonder(s)/verskriklik/ekstra/ vreeslik/top *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Aanvaar ook omskrywing van die begrip.)*	1
5.1.10	van	1
5.1.11	dans**ende** *(sp)*	1

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.12	• My **maat** help my baie./Ek en my **maat** kuier altyd saam. • Jy moenie vars vrugte in groot **maat** aankoop nie./Ek het gister suiker in groot **maat** gekoop. • Daardie man ken nie sy **maat** as dit by drank kom nie. • Met die **maat** waarmee jy meet, sal jy gemeet word. *(Enige aanvaarbare sin waar die betekenis van "maat" duidelik is.)*	1
5.1.13	spesiaal *(Aanvaar foutiewe spelling, bv. spesial, maar nie speciaal nie.)*	1

VRAAG 5.2

TEKS G: PRENT
[Verwerk uit clipart]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.2.1	haarstyl	1
5.2.2	familie gesin	1
5.2.3	wiel**etjie** *(sp)*	1
5.2.4	geskenk	1
5.2.5	kassier(e)/teller *(Spelling tel nie, tensy dit die betekenis verander.)*	1
5.2.6	Oupa het **niks** gekoop **nie**.	1
		[20]
	TOTAAL AFDELING C:	**40**
	GROOTTOTAAL:	**80**

Kopiereg voorbehou